

Program własny
z zakresu edukacji
społecznej
„Młody człowiek w
społeczeństwie”

Aneta Oziębała

**Zespół Szkół im. Adama Mickiewicza
we Wręczycy Wielkiej Szkoła Podstawowa**

Wstęp

W procesie kształcenia ogólnego szkoła podstawowa kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi i tp.

Organizacja procesu edukacyjnego w szkole podstawowej podczas edukacji wczesnoszkolnej uwarunkowana jest przede wszystkim nauką ale także potrzebą bezpieczeństwa, mowy, ruchu, własnej aktywności w połączeniu z cechami myślenia, silnie zindywidualizowanych kontaktów w działaniu edukacyjnym, komunikowania się w dialogu, rozumianym jako rozmowa osobowościowo- poznawcza. Ponadto każde dziecko potrzebuje uśmiechu, łagodnej i szczerzej rozmowy oraz bezwarunkowej akceptacji.

Każde dziecko rozwija się inaczej- ma inne potrzeby, inne tempo pracy i tp. Ale podobnie wszystkie dzieci przechodzą kolejne okresy rozwojowe. Do tego dochodzą indywidualne czynniki osobowościowe, dlatego też można zaobserwować bardzo wiele różnych zachowań dzieci. Tak więc są dzieci o charakterach przywódczych i takie, które całkowicie oddają się woli ogółu. Jedne wypowiadają się w pełni swobodnie, inne chowają się za plecami kolegów bojąc się wypowiadać.

Małe dzieci są wymagającymi uczniami: są ciekawe świata, energiczne ale wrażliwe. Jednak każde z nich pragnie czuć się w szkole dobrze, a zadaniem nauczyciela jest stworzyć ku temu właściwą atmosferę.

Poprzez rozwój społeczny rozumie się szereg zmian jakie dokonują się w osobowości jednostki, powodując to, iż jednostka staje się zdolna do konstruktywnego uczestnictwa w życiu i działalności społeczeństwa.

W każdym człowieku rozwija się potrzeba, której pragnienie i tendencja zmierzają do nawiązania kontaktów, współpracy, do starania się o zdobycie uczuć innych, przywiązania do siebie, przywiązania do kogoś, bycie lojalnym.

Cele programu

Edukacja społeczna w młodszym wieku szkolnym, wyróżniając cele ukierunkowane na „Ja” w relacjach z innymi, jest zainteresowana rozwojem dziecka w aspekcie budowania jego tożsamości, nierozzerwalnie łącząc go z procesem komunikowania się dzieci, ich wzajemnych relacji i zależności. Charakter wpływu dziecka na dziecko, ujawniany w akcie komunikacji wskazuje, że warunkuje on rozwój jednostki „w ogóle” i wyznacza kształt jego tożsamości.

Cele programu „Młody człowiek w społeczeństwie”

- Nabywanie pewności siebie
- Poznawanie potrzeb innych osób i poszanowanie ich na równi z własnymi potrzebami
- Respektowanie przyjętych zasad i dyscypliny
- Rozbudzanie poczucia przynależności do grupy społecznej
- Rozwijanie osobowości, zmysłów, wyobraźni uczuć emocji
- Wyzwolenie postaw kreatywnych u dzieci w młodszym wieku szkolnym

Założenia programowe

Wiek wczesnoszkolny u dzieci jest okresem aktywnego rozwoju społecznego. W tym okresie interakcja między dzieckiem a społeczeństwem poszerza się i staje się bardziej złożona. Warunki środowiskowe istotne dla rozwoju społecznego dziecka w tym wieku to: układ stosunków, atmosfera, postawy, przekonania i tryb życia w domu rodzinnym, zamierzone oddziaływania nauczycieli na terenie szkoły.

Program jest programem realizowanym w drugim semestrze od lutego do maja 2015 roku i zawiera następujące zagadnienie:

- Odkrywam siebie

Treści zawarte w tym programie zgodne są z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych z dnia 27 sierpnia 2012 roku, według której celem edukacji wczesnoszkolnej w rozwoju społecznym jest, aby dziecko w miarę swoich możliwości było przygotowane do życia w zgodzie z samym sobą i ludźmi, odróżniało dobro od zła i było świadome przynależności społecznej.

Celem programu jest:

- Budowanie systemu wartości, w tym wychowanie dzieci tak, aby lepiej orientowały się w tym co jest dobre, a co złe
- Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych, trudnych sytuacjach, w tym również do łagodnego znoszenia stresów i porażek
- Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej nauce i zabawie dzieciom o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych

- Identyfikowanie się ze swoją rodziną i jej tradycjami
- Kształtowanie u dzieci przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej
- Akceptowanie różnic między ludźmi. Przejawianie zachowania tolerancyjnego i szacunku dla odmienności.
- Respektowanie praw i obowiązków ucznia.

Młody człowiek w społeczeństwie: Znać siebie i innych jest bardzo ważne, aby jak najlepiej współdziałać w grupie społecznej. Podczas realizacji tego zagadnienia dzieci uczą się mówić o sobie w różnych aspektach, wyrażać swoje emocje i nazywać je. Uczniowie poznają swoją wartość, dostrzegają swoje mocne strony, poprzez co potrafią przedstawić własne zdanie i działać zgodnie z własnym sumieniem, nie krzywdząc innych. Jednocześnie uczą się, że każda jednostka w społeczeństwie jest inna, wygląda inaczej, inaczej się zachowuje, ma inne potrzeby, inne zdanie w różnych sprawach. Przez to dzieci uczą się wzajemnej tolerancji, akceptacji, przestrzegają zasad i reguł obowiązujących w grupie społecznej. Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki, a także swoją rodzinę i najbliższe otoczenie. Potrafią powiadomić dorosłych gdy znajdują się w niebezpieczeństwie. Znają numer alarmowy 112. Dzieci są tolerancyjne w stosunku do osób innej narodowości.

Zadania dla ucznia

- Potrafię przedstawić się i opisać swój wygląd.
- Wiem, że każdy wygląda inaczej, szanuję i akceptuję to.
- Mam świadomość przynależności do grupy i przestrzegam zasad w niej obowiązujących.
- Identyfikuję się ze swoją rodziną i przestrzegam zasad tam obowiązujących.
- Dostosowuję swoje oczekiwania do sytuacji ekonomicznej swojej rodziny.
- Wiem, że każdy ma inny charakter, wykorzystuję informację o zachowaniach innych kolegów do rozwiązywania konfliktów.
- Potrafię rozpoznać własne uczucia i nazwać je.
- Towarzyszą mi na co dzień zwroty grzecznościowe (proszę, dziękuję, przepraszam), jestem uśmiechnięty i serdeczny wobec innych.
- Zachowuję się kulturalnie, jestem życzliwy wobec innych.
- Rozumiem potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami.
- Wiem, że należy dzielić się z innymi.
- Jestem świadomy własnej wartości, potrafię kulturalnie wyrażać swoje zdanie.
- Wiem, że każdy powinien być szanowany i doceniany. Szanuję innych i inni szanują mnie.
- Jestem tolerancyjny wobec osób innej narodowości.
- Wiem, jakie mam prawa i obowiązki.
- Odróżniam dobro od zła.
- Jestem sprawiedliwy i prawdomówny.
- Wiem, jak ważna jest praca w życiu człowieka i szanuję ją.
- Znam numer alarmowy 112
- Wiem, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

Formy realizacji

1. Kontakty okolicznościowe nauczyciela z uczniem, gdzie podstawą są rozmowy indywidualne, praca indywidualna z uczniem.
2. Nauka poprzez zabawę (zbiorową, zespołową) posiadająca duże walory wychowawcze, moralne, społeczne, pozwalające wykryć nauczycielowi wiele dziecięcych problemów. Natomiast dzieciom rozbudzają wyobraźnię i uczucia, pozwalają ujawnić swoje emocje, zachęcają do działania, rozwijają zdolności.
3. Zajęcia planowe- mające cele poznawcze i wychowawcze edukacji społecznej.
4. Wycieczki i spacerki wspomagające proces przyswajania wiedzy, mające cel integrujący młode społeczeństwo oraz poznawczy.
5. Współpraca z rodzicami- zachęcenie rodziców do pracy indywidualnej ze swoim dzieckiem w zadaniach sprawiających szczególne trudności.

Metody

Grupa metod słownych:

1. Metody oparte na elementach kultury żywego słowa (opowiadanie nauczyciela, opowiadania uczniów, rozmowa)
2. Metody społecznego komunikowania się (pochwały, nagany, polecenia, nakazy, zakazy, umowy, tłumaczenie)
3. Metody informacyjne (objaśnienia, instrukcje, rozmowy informacyjne)

Grupa metod czynnych:

1. Metoda samodzielnych doświadczeń
2. Metoda stawianych zadań
3. Metoda ćwiczeń utrwalających

Grupa metod oglądowych:

1. Pokaz
2. Demonstracja
3. Oddziaływanie wzorem zachowania osoby

Grupa metod aktywizujących:

1. Drama
2. Techniki twórczego myślenia
3. Mowa ciała
4. Burza mózgów

Młody człowiek w społeczeństwie

Termin realizacji	Temat zajęcia	Treści programowe	Przewidywane osiągnięcia ucznia
Luty 1 godz.	Jaki jestem?	<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie się na forum klasy. - Budzenie świadomości i akceptowanie swojego wyglądu. - Budowanie pozytywnego obrazu własnego ja. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi przedstawić się - potrafi opisać swój wygląd - akceptuje swoją osobę
Luty 1 godz.	Każdy jest inny.	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie, że każde dziecko inaczej wygląda - Zwrócenie uwagi na akceptację i szacunek tego faktu. - Poznanie i wykorzystanie własnego potencjału rozwojowego. - wyrabianie szacunku dla siebie i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że każde dziecko inaczej wygląda - wie, że należy to zaakceptować i uszanować
Marzec 1 godz.	Jesteśmy grupą.	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie poczucia przynależności do grupy szkolnej. - Wprowadzenie zasad obowiązujących w klasie - Poznanie zasad właściwego zachowania podczas lekcji. Zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo i współdziałanie. - Rozwijanie poczucia przynależności do rodziny, klasy, szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady obowiązujące w klasie i przestrzega je. - zna zasady właściwego i bezpiecznego zachowania - potrafi odróżnić dobre i złe zachowanie - stara się być sprawiedliwy i prawdomówny - pomaga potrzebującym - nie krzywdzi słabszych - identyfikuje się ze swoją rodziną i klasą
Marzec 1 godz.	Różnorodność charakterów i ich wpływ na sposób zachowywania się.	<ul style="list-style-type: none"> - Poznanie znaczenia słowa charakter. - Wypowiedzi uczniów na temat swojego 	<ul style="list-style-type: none"> - zna znaczenie słowa charakter - potrafi wypowiadać się na temat swojego

	Tradycje kulturowe.	<p>charakteru i zachowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznanie różnych form zachowania się swoich kolegów z klasy. - Wdrażanie do rozwiązywania konfliktów, wykorzystując informacje o różnych formach zachowania się uczniów. - Poznawanie osób innej narodowości i tradycji kulturowej. 	<p>zachowania</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, że każdy może zachowywać się inaczej - akceptuje odmienny sposób zachowywania się - wykorzystuje poznane, różne charaktery kolegów do rozwiązywania konfliktów - jest tolerancyjny wobec innej narodowości i tradycji kulturowej - wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa
Marzec 1 godz.	Nasze uczucia.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych uczuć i nazywania ich. - Moje emocje. Rozpoznawanie, nazywanie i akceptowanie emocji. - Zaspokajanie indywidualnych potrzeb i oczekiwań. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznawać własne uczucia i nazywać je - wie, że każdą emocję należy akceptować ale jednocześnie panować nad nią - stara się być szczęśliwy
Kwiecień 1 godz.	Znam dobre maniery.	<ul style="list-style-type: none"> - Utrwalanie umiejętności stosowania zwrotów grzecznościowych. - Kształtowanie umiejętności okazywania serdeczności. - Stosowne zachowania w stosunku do dorosłych i rówieśników. - Utrzymanie dobrych relacji z najbliższym otoczeniem w miejscu zamieszkania. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty grzecznościowe - jest serdeczny wobec innych - wie, że warto być uśmiechniętym w kontaktach z innymi osobami - wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników - rozumie potrzebę życia w zgodzie z sąsiadami w najbliższym otoczeniu

Kwiecień 1 godz.	Szanujemy starszych.	<ul style="list-style-type: none"> - Utrwalenie zasad tolerancji i szacunku wobec innych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby starsze. - Omawianie sposobów okazywania miłości i szacunku wobec babci i dziadka. 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że należy szanować ludzi starszych - wie, w jaki sposób okazywać miłość babci i dziadkowi - wie, że należy pomagać potrzebującym
Kwiecień 1 godz.	Jestem ważny.	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie, że poczucie własnej wartości jest ważnym czynnikiem rozwoju osobowości. - Kształtowanie wyrażania własnego zdania na forum klasy. 	<ul style="list-style-type: none"> - jest świadomy własnej wartości - potrafi zaprezentować się przed klasą oraz własny punkt widzenia - nie boi się własnych działań
Maj 1 godz.	Dziewczynki i chłopcy.	<ul style="list-style-type: none"> - Omawianie różnicy w zachowaniu się dziewczynek i chłopców w młodszym wieku szkolnym. - Wdrażanie do akceptacji i szacunku odmiennych zachowań. - Wytwarzanie pozytywnego szacunku wobec zabaw dziewczynek i chłopców. - Zapoznanie z zasadami savoir-vivre. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wie, że sposób zachowania dziewczynek i chłopców w różnych sytuacjach jest inny - dziewczynki i chłopcy szanują się nawzajem, dążą do wspólnych zabaw - chłopcy wiedzą, że muszą być dżentelmenami
Maj 1 godz.	Ja i moja rodzina.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie u dzieci pozytywnego stosunku do własnej rodziny. - Obowiązki domowe każdego członka. - Omówienie zasad dostosowania swoich potrzeb do sytuacji materialnej swojej rodziny. - Omówienie zawodów wykonywanych przez rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje się ze swoją rodziną - akceptuje tradycje rodzinne - rzetelnie wypełnia obowiązki domowe - wie, że należy dostosować swe oczekiwania finansowe do sytuacji ekonomicznej rodziny - wie, jak ważna jest praca w życiu

			<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi
<p>Maj 1 godz.</p>	<p>Jesteśmy życzliwi wobec siebie.</p>	<p>Wdrażanie do życzliwego zachowania wobec innych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrwalenie zasad kulturalnego zachowania. - Kształtowanie umiejętności dzielenia się z innymi. - Kształtowanie umiejętności mówienia prawdy i nie krzywdzenia słabszych. 	<ul style="list-style-type: none"> - jest życzliwy wobec innych - zachowuje się kulturalnie - Dzieli się z innymi własnymi rzeczami w różnych sytuacjach - stara się być prawdomówny i sprawiedliwy. - nie krzywdzi słabszych i pomaga w potrzebie kolegom
<p>Maj 1 godz.</p>	<p>Moje prawa i obowiązki. Moje bezpieczeństwo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poznanie i zrozumienie praw i obowiązków dziecka, ucznia. - Uświadomienie, że każdy człowiek powinien być doceniany i szanowany. - Omówienie zasad bezpieczeństwa w szkole, w domu i poza nim. Zagrożenia ze strony ludzi. Telefony alarmowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna prawa i obowiązki ucznia i dziecka - zna zasady bycia dobrym kolegą - wie, że każdy człowiek powinien być doceniany i szanowany - szanuje pracę własną i innych - respektuje swoje obowiązki i prawa innych - zna zagrożenia ze strony ludzi - potrafi powiadomić rodziców o zagrożeniu, niebezpieczeństwie, wypadku - zna numer alarmowy 112 i zadzwonić pod ten numer
<p>Czerwiec 1 godz.</p>	<p>Pomagamy innym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie postaw prospołecznych. - Wdrażanie dzieci do prac społecznie użytecznych. - Dostrzegamy potrzebujących wokół siebie. 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega potrzeby innych - próbuje pomóc potrzebującym - jest empatyczny i wrażliwy na innych

Czerwiec 1 godz.	Miłość, przyjaźń i koleżeństwo.	<ul style="list-style-type: none">- Ustalanie cech prawdziwego koleżeństwa i przyjaźni.- Rozróżnianie typów miłości: bliźniego, rodziców..- Wzajemne okazywanie szacunku.	<ul style="list-style-type: none">- wie, na czym polega koleżeństwo i przyjaźń- potrafi okazać szacunek rodzicom i bliskim.
---------------------	------------------------------------	---	--

Ewaluacja programu

Ewaluacja: sprawdzenie co wydarzyło się podczas realizacji programu i dlaczego? Czy działania skończyły się sukcesem, czy osiągnięto wybrane cele, czy zaplanowane działania zostały wykonane.

Sposobem ewaluacji będzie:

- obserwacja zachowań dzieci jako jednostki oraz w grupie społecznej i ich zaangażowanie podczas zajęć ,
- badanie opinii rodziców podczas rozmów z nimi.
- badanie opinii rodziców poprzez ankietę skierowaną do nich.

Ankieta do rodziców

Zwracam się do Państwa z prośbą o szczerze wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta jest anonimowa i służy ocenie mojego programu własnego i jego celowości. Poprawną odpowiedź proszę otoczyć kółeczkiem.

Dziękuję!

1. Czy dziecko potrafi przedstawić się i powiedzieć kilka słów o sobie?
Tak
Nie
2. Czy dziecko rozpoznaje i potrafi nazwać swoje emocje?
Tak
Nie
3. Czy dziecko stosuje zwroty grzecznościowe?
Tak
Nie
4. Czy dziecko okazuje szacunek rodzicom i osobom starszym?
Tak
Nie
5. Czy państwo są zadowoleni z realizowanego przeze mnie programu z zakresu edukacji społecznej „Młody człowiek w społeczeństwie”?
Tak
Nie